

(वीर सहिदहरूको संस्मरणमा कीर्तिपुर, काठमाडौँबाट प्रकाशित)

जि.प्र.का.दर्ता नं ५८/२०६३

सहिद

SAHID WEEKLY साप्ताहिक

URGENTLY WANTED

Requirements	Nos.
Primary Maths Teacher	1
Primary English Teacher	1
English Secondary Level	1
Salary: 8000/- + benifits	
Salary: 12000/- + benifits	
Full Time Teacher with Written and spoken english is must	
Principal	
Kamal School	
Balkhu, Kathmandu, Contact: 9851066573	

तर्ष १२, अंक २६, पृष्ठ- ६ ने.सं. ११३५ जला शत, द्वादशी, ति. सं. २०७२ असोज ८ गते शुक्रबार SEP. 2015 मूल्य रु. ५।-

संविधानले बहुमत कामदार जनताको भावना समेट्न सकेन

सहिद सम्वाददाता

भक्तपुर । नेपाल मजदुर किसान पार्टीका अध्यक्ष नारायणमान बिजुक्छे (रोहित) ले अहिलेको संविधानले बहुमत कामदार जनताको भावनालाई समेट्न नसकेको उल्लेख गर्दै ने.म.कि.पा.ले समाजवादी आन्दोलनलाई फेरि पनि अघि बढाउनुपर्ने आवश्यकता औल्याउनुभयो ।

संविधानसभाबाट पारित नेपालको संविधान, २०७२ मा ने.म.कि.पा.को दृष्टिकोण विषयक सोमबार भक्तपुरको दत्तात्रयमा आयोजित जनसभामा बोल्दै अध्यक्ष बिजुक्छेले सार्वभौमसत्ता सम्पन्न जनप्रतिनिधिमूलक संस्था संविधानसभाबाट निर्माण गरिएको तथा गणतन्त्रलाई संस्थागत गरेसँगै 'समाजवादउन्मुख' शब्द उल्लेख

गरिएकोले संविधानको पक्षमा मतदान गरेको प्रस्ट पार्नुभयो । अहिलेको संविधानको विपक्षमा रहनुको अर्थ राजतन्त्रलाई स्वीकार्नु हुने उहाँको कथन थियो ।

'इतिहासमा नेपालीहरू अँगो जसँग हारेका थिए तर भारतसँग हामी कहिल्यै पनि हारेका छैनौं भने भारतसामु किन झुक्ने?', भारतका एक जना दूतले नेपालका राष्ट्रपति, प्रधानमन्त्री र नेताहरूलाई समेत धम्क्याउनु साम्राज्यवादी शैली भएको चर्चा गर्दै अध्यक्ष बिजुक्छेले भन्नुभयो, 'भारत हाम्रो मित्रराष्ट्र हो, तर हाम्रो निर्णयमा उसले हस्तक्षेप गर्न मिल्दैन।' उहाँले भारत नेपाललाई सिक्किम वा भुटान बनाउन चाहेको प्रस्ट पार्दै शासक दलहरूलाई विदेशीसामु नझुक्न खबरदारी गर्नुभयो ।

मधेसवादी दलहरूले नेपालको नाम र झण्डा फेर्ने प्रस्ताव राख्नु अस्वाभाविक भएको उल्लेख गर्दै अध्यक्ष बिजुक्छेले तिनीहरू भारतमार्फत प्रयोग भएका हुन् भन्नुभयो । उहाँले नयाँ पुस्तालाई नेपालमाथि आक्रमण गर्न खोज्ने विदेशी शक्तिको सशक्त प्रतिकार गर्ने पाठ सिकाउनुपर्नेमा जोड दिनुभयो ।

ने.म.कि.पा.का विदेश विभाग प्रमुख एवं सभासद प्रेम सुवालले संविधानमा ने.म.कि.पा.ले कुनै सत्तास्वार्थ वा पदीय भागवन्डाका लागि संशोधन प्रस्ताव नराखेको बताउनुभयो ।

देश र जनताको हितमा संविधान निर्माण गर्न संविधानसभामा गएको प्रस्ट पार्दै उहाँले विदेश भ्रमण गर्ने र व्यक्तिगत लाभका समितिहरूमा बस्ने लोभीपापीहरू

पनि भएको बताउनुभयो ।

उहाँले संविधान घोषणा भएको तीन महिनाभित्र स्थानीय निकायको चुनाव गर्नुपर्ने र सक्षम स्थानीय निकायले विश्वविद्यालय र अस्पतालसमेत खोल्न पाउनुपर्ने संशोधन प्रस्ताव राखेको जानकारी दिनुभयो ।

अर्का सभासद डिल्लीप्रसाद काफ्लेले नयाँ संविधानमा जनताको सुझाव संकलनका लागि कम्तीमा एक महिना समय छुट्याउनुपर्ने र जनताको सुझावअनुसार संविधान निर्माण गर्नुपर्नेमा जोड दिनुभयो । उहाँले संसदीय व्यवस्थामा थुप्रै विकृतिहरू भएको चर्चा गर्दै त्यसको विकल्पमा ने.म.कि.पा.ले जनताबाट प्रत्यक्ष निर्वाचित राष्ट्रपतीय बन्दोबस्तको पक्षमा अडान लिएको बताउनुभयो ।

कीर्तिपुर यातायातद्वारा ज्येष्ठ नागरिक सम्मान साँभो हुने

सहिद सम्वाददाता

कीर्तिपुर । कीर्तिपुर यातायात सेवा क. लि.द्वारा यही असोज १८ गते ज्येष्ठ नागरिक सम्मान साँभो गरिने भएको छ । दिनको १२ बजे हुने सो सम्मान कार्यक्रम कीर्तिपुर यातायातद्वारा प्रदान गरेको ज्येष्ठ नागरिक यातायातको भाडा सुविधा परिचयपत्र प्राप्त गरेकालाई मात्र

गरिने संस्थाका अध्यक्ष सिद्धिकुमार मानन्धरले सहिदलाई बताउनु भयो ।

कार्यक्रममा ज्येष्ठ नागरिकहरूको सम्मानका साथ मनोरञ्जनको लागि मञ्जुश्री, कुमारी, बज्रयोगिनी, करुणामय, भैरव, कालीको नृत्य प्रस्तुत गरिने संस्थाका महेश्वर महर्जनले बताउनुभयो ।

पाँगा विकास सरोकार केन्द्र गठन

सहिद सम्वाददाता

पाँगाको समस्या पहिचान, योजना निर्माण तथा कार्यान्वयन सम्बन्धि कार्य गर्ने उद्देश्यले शनिवार पाँगा लाछीमा पाँगामा क्रियाशील सर्वदलीय साथै सनातन गुठी, विचा गुठी, महिला समूह, सहकारी संस्था, विपद व्यवस्थापन समिति, नागरिक वडा मंच, सामाजिक परिचालिका, प्राविधिक, बुद्धिजीवीलगायत सर्वसाधारण पाँगावासीको भेला बस्यो । भेलाले नेपाल मजदुर किसान पार्टीका प्रशान्त महर्जनको अध्यक्षतामा १५ सदस्यीय पाँगा

विकास सरोकार केन्द्र गठन गरेको छ ।

भेलामा एमालेका सरवकुमार महर्जनले केन्द्रको विधान र केन्द्र गठनको उद्देश्यबारे प्रकाश पार्नु भएको थियो ।

ने.म.कि.पा.का नारायण महर्जनले आजको मुख्य उद्देश्य पाँगा सरोकार केन्द्र गठन गर्नु रहेको छ । भूकम्पको समयमा सहयोग गर्नुहुने विपद व्यवस्थापन समिति, सरकारी र गैरसरकारी सबैलाई धन्यवाद दिँदै सबैलाई समेटेर केन्द्र निर्माण गर्नुपर्दछ ।

क्रमशः पृष्ठ ४ मा

रातो मच्छेन्द्रनाथ पुनः तानियो, नख्खु पार गर्दै पुलचोकमा

सहिद सम्वाददाता

मंसिर १२ गते गएको भूकम्पले रातो मच्छेन्द्रनाथको रथमा क्षति पुगेपछि स्थगित भएको १२ वर्षे जात्रा पुनः मंगलबारबाट तान्न सुरु गरेका छन् ।

बुङ्गमती जावलाखेलबाट वैशाख ९ गते छयासीकोट पुर्‍याएको ३ दिनमै भूकम्पले बुङ्गमतीस्थित करुणामयको मन्दिर पूर्ण क्षति भएको थियो भने रथ समेत बिग्रिएको थियो ।

रथभित्रको रातो मच्छेन्द्रनाथलाई विधिपूर्वक पूजाआजा र क्षमापूजा गरी रथबाट निकालेको थियो । रथ पुनः निर्माण गरी सोमबार पुनः रथभित्र विराजमान गराएपछि मंगलबारबाट तान्न सुरु गरेको हो । भैँसेपाटीस्थित बखुन्छे पुर्‍याएको रथ बुधबार १२ वर्षे

मेलाको मुख्य दिन अर्थात् नख्खु पार लगाउने (नख्खु छिकेगु) कार्य पनि सम्पन्न भयो ।

रथ नख्खु पार गरेपछि युवखेल पुर्‍याइयो भने त्यही राती पुलचोकवासी आई रथलाई पुलचोक सम्म पुर्‍याएको थियो ।

अब पुलचोकबाट वर्षेनी जस्तै नियमित रूपले फूलले सजाएर गावहाल, नगल, लगनखेल परिक्रमा गरी भूज्या गरी कुमारीपाटीबाट साइत जुराएर जावलाखेल पुर्‍याइन्छ ।

जावलाखेलमा पुगेको चार दिनमा भोटो देखाइन्छ ।

भोटो देखाइसकेपछि खटमा हालेर बुङ्गमती फर्काउने परम्परा यस वर्ष १२ वर्षे मेला भएकोले रथ समेत तानेर पुनः बुङ्गमती जावलाखेल पुर्‍याइन्छ ।

बुङ्गमतीमा पनि भोटो देखाएपछि मात्र जात्रा सम्पन्न हुनेछ ।

दशैँसम्ममा ललितपुरमा जात्रा सम्पन्न गर्न नसकेमा भक्तपुरमा लगेर जात्रा गर्ने परम्परा भएतापनि भक्तपुरका एक्लो व्यक्तिले ठूलो ढुङ्गा

पल्टाउनुपर्ने थियो जुन सम्भव नभएकोले भक्तपुरमा लगेर कार्य हुँदैन र दशैँ सम्ममा यो जात्रा सम्पन्न हुने जात्रा व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष श्यामकृष्ण महर्जनले सञ्चार माध्यमलाई भनेका छन् ।

कति खर्च भयो संविधान बनाउन?

काठमाडौँ । २ वटा निर्वाचन र झण्डै ८ वर्ष सञ्चालन हुँदा संविधानसभाबाट मात्रै ३२ अर्ब रूपैयाँभन्दा बढी खर्च भएको छ । यकिन खर्चको हिसाब संविधानसभा सचिवालयले पनि जोड्न भ्याइसकेको छैन । तर, सभाध्यक्ष, उपाध्यक्ष, विपक्षी दलका नेता, समिति सभापति र सभासदहरूको तलब भत्ता, अरु सेवा सुविधा गरी संविधानसभामा वार्षिक करिब १ अर्ब रूपैयाँ खर्च हुने गरेको छ ।

०६४ मा ६०१ सभासदका लागि संविधानसभाले ८ अर्ब रूपैयाँ खर्चिएको थियो ।

०६४ मा निर्वाचनका लागि ८ अर्ब रूपैयाँ खर्च भएको थियो । ०७० मंसिर ४ गते दोस्रो संविधानसभा निर्वाचन गर्दा करिब १४ अर्ब रूपैयाँ खर्च भयो । २ पटक निर्वाचन गर्दा मात्रै करिब २२ खर्ब र तलब, भत्ता, सेवा-सुविधामा १० अर्बभन्दा बढी रकम खर्च भएको सचिवालय स्रोत बताउँछ ।

अघिल्लो संविधानसभामा तलब भत्तासहित सञ्चार, घरभाडा, इन्धन, अनुगमन, सेवा र परामर्श, भ्रमण, औषधोपचारजस्ता शीर्षकमा करिब ८ अर्ब खर्च भएको समाचार छ ।

ऐतिहासिक जनअन्दोलन २०६८ चैत २० गते शहादत अमर सहिद

लनबहादुर महर्जन
वि.सं. २००६ माघहिराकाजी महर्जन
वि.सं. २०१७ माघराजमान माली
वि.सं. २०२५ मंसिरराजेन्द्र महर्जन
वि.सं. २०३० चैत

सहिद साप्ताहिक

वर्ष १२, अंक २६, २०७२ असोज ८ गते शुक्रबार

शंखापुर प्रकाशन समूहको लागि

सम्पादक/प्रकाशक: नारायण महर्जन

कम्प्यूटर टाइप/सेटिङ्ग: सहिद डेक्सटप

सम्पर्क कार्यालय: जहुँ हिटी युवा क्लब - ११

पाँगा, कीर्तिपुर, फोन नं. ४३३०५८३, ९८४१४३६०२२

E-mail:- kipushahid@hotmail.com

kipushahid@gmail.com

www.kipushahid.blogspot.com

मुद्रण : शर्मिला प्रिन्टर्स, डल्लु, काठमाडौं

सम्पादकीय...

नयाँ संविधान: बाघ र बाखा एउटै खोरमा जस्तै

संविधानसभा मार्फत् संविधान निर्माण गर्ने साढे ६ दशकदेखिको इच्छा पुरा भएको छ ।

२०६४ सालमा भएको संविधानसभाले यस्तो तरिकाले संविधान दिने हो भने त्यही बेला नै निर्माण हुन सक्दथ्यो ।

२०७० को अन्तर्राष्ट्रिय रुपमै विरलै दोस्रो संविधानसभाको निर्वाचन र अनावश्यक खर्च गर्नु पर्दैनथ्यो होला ।

सीमाङ्कन र नामाङ्कन आयोग बनाएर टुङ्गो लगाउने गरेको भए तराई आन्दोलन पनि हुँदैनथ्यो ।

तर संघीय प्रदेश राज्य पुनःसंरचनामा सीमाङ्कन र नामाङ्कन पार्टीको स्वार्थ हेरेर होइन राष्ट्रको स्वार्थमा केन्द्रित हुनुपर्दथ्यो ।

खयर असोज ३ गते ७ सीमाङ्कन सहित नामाङ्कन बिनाको संविधान राष्ट्राध्यक्षबाट संविधानसभा भवनमा राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय कुटनीतिज्ञ र व्यक्तित्वको अगाडि सार्वजनिक गरियो ।

संविधान गणतन्त्र र समतामूलक समाज निर्माण गर्ने बाटो खुलेको छ । यसलाई प्रयोग गर्न जान्नुपर्दछ । हिजो पंचायती कालमा राष्ट्रिय पंचायतमा पञ्चे भएर पंचायतभित्र प्रवेश गरे । पंचेहरुको जरा काटे र पंचायती व्यवस्था ढाल्न महत्वपूर्ण भूमिका नेमकिपाले खेलेको थियो ।

अहिले यो संविधानमा तेकेर समाजवादउन्मुख समाज, समतामूलक समाज स्थापनाको बाटोको रुपमा लिईदै नेमकिपाले आफ्नो पार्टीको तर्फबाट ७ वटा धारा उपधारामा संशोधन प्रस्ताव राखेर बिमति जनाएपनि उपयोग गर्न संविधानको पक्षमा उभिए ।

यो संविधान एमाले, नेका र एमाओवादीको संविधानसभामा बहुमत प्राप्त पार्टीको साभा दस्तावेज मात्र हो । तीनै पार्टीको घोषणा पत्रमा शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगार र रोजगारविहिनलाई भत्ताको व्यवस्था गर्नुपर्ने उल्लेख भएपनि संविधानमा पूर्ण रुपले पाएन पूँजीपतिको सेवकको रुपमा आएको छ । मौलिक हकहरु कानून बनेपछि मात्र लागू हुने गरी उल्लेख गरेर गरिव नेपाली जनताको पक्षमा रहेन ।

त्यसैले संविधान बाघ र बाखा एउटै खोरमा राखे जस्तै बाघले बाखालाई बाँकी राख्ला जस्तो छ । गरिव जनताको हितमा प्रयोग गर्ने वातावरण बनाउन आजको आवश्यकता हो ।

यो संविधानले पनि बाघ र बाखा एकै खोरमा थुन्नेछ

अनुराधा थापा मगर

नेपालको संविधान २०७२ हिजोदेखि लागू हुने गरी घोषणा भएको छ । उक्त संविधानको विधेयकमा नेपाल मजदुर किसान पार्टीले देश र जनताको हितमा संविधान जारी गर्न प्रस्तावनासहित ७ वटा धारामा संशोधन पेश गरेको थियो । देश र देशका बहुमत कामदार जनताको हितमा राखिएका ती सम्पूर्ण संशोधन प्रस्तावहरू बहुमतबाट अस्वीकार गरियो र संख्याको आधारमा ठूला भनिएका तीन दलको संयुक्त संशोधन प्रस्तावलाई स्वीकृत गरियो । तीन दलले देश र जनताको निमित्त संविधान जारी गरेको भने तापनि संविधानका धारा, उपधारा त्यस अनुरूप समावेश गरेका छैनन् ।

नेपाली जनताले पटक-पटकको जनआन्दोलन आफ्नो जीवनपद्धतिमा परिवर्तनको निमित्त गरेका थिए । विभिन्न संघर्षमा जनताको बलिदान पनि परिवर्तनकै लागि थियो । जनता हुने खाने र हुँदा खाने वर्गबीचको विभेद अन्त्य गर्न चाहन्थे । जनताको त्यही भावनाअनुसार नेमकिपाले प्रस्तावनामा रहेको 'मानव अधिकार' को अगाडि 'आर्थिक समानतासहित' थप्नुपर्ने तथा योग्यताअनुसारको काम र काम अनुसारको पारिश्रमिक पाउने, सम्पत्तिको सीमा निर्धारण गर्ने र विदेशमा सम्पत्ति राख्न नपाउने थप गर्नुपर्ने संशोधन पेश गरेको थियो । हाम्रो संशोधन प्रस्तावको अस्वीकारले नेपालको वर्गीय खाडल अझ गहिरो बनाउने निश्चित छ । जुन जनताको लामो आन्दोलनको भावनाविपरीत हो ।

नेमकिपाले धारा ३ मा राष्ट्रको परिभाषामा 'बहुजातीय, बहुभाषिक, बहुधार्मिक, बहुसांस्कृतिक' पछि 'हिमाल, पहाड, तराईसहितको' थप्नुपर्ने संशोधन पनि संविधानसभामा दर्ता गरेको थियो । उक्त प्रस्तावलाई अस्वीकार गर्ने तीन दल हिमाल-पहाड-तराईसहितको नेपालको अस्तित्व स्वीकार गर्न नचाहनेको पंक्तिमा रहेको स्पष्ट हुन्छ ।

भारतसँग सिमाना जोडिएका २६ जिल्लाको ७१ स्थानमा ६० हजार हेक्टरभन्दा बढी नेपाली भूमि अतिक्रमणमा परेको वर्तमान स्थितिमा नेपालको यो संविधानमा देशको क्षेत्रफल तोक्नु अति आवश्यक थियो । नेमकिपाले धारा ४ को नेपाल राज्यको परिभाषामा 'संविधान प्रारम्भ हुँदाका बखतको क्षेत्रपछि १,४७,१८१ वर्ग किमि थप्नुपर्ने संशोधन प्रस्ताव राखेको थियो । साथै पार्टीले भारतसँगको खुला सिमाना नियमित गर्न र अतिक्रमित भूमि फिर्ता गर्न कूटनीतिक पहल गर्ने प्रावधान राख्न सुरुदेखि नै आवाज उठाउँदै संशोधन राखेको थियो । बिडम्बना विस्तारवादी भारतले हडपेको भूमि वैधानिक रुपले भारतलाई नै सुम्पने एक दस्तावेजको भन्दा अत्युक्ति नहुने गरी नेपालको संविधान तयार गरियो । क्षेत्रफलविनाको संविधानले नेका, एमाले र एमाओवादीले आ-आफ्नो चुनावी घोषणापत्रमा लेखेको

सार्वभौमिकता, भू-अखण्डता र स्वाधीनता कायम कसरी हुन सक्छ ? ती दलको निर्वाचन घोषणापत्र जनता भुक्त्याउने मेसो सावित भएको छ ।

राष्ट्रिय जनावरलाई विवादरहित बनाउन नेमकिपाले 'गाई' को सट्टा 'एक सिंगे गैँडा' राख्नुपर्ने प्रस्ताव अधि सारेको थियो । तर धमिलो पानीमा माछा मार्ने विस्तारवादी र साम्राज्यवादीहरूले नेपालमा लागू गरिरहेको नीति अनुरण गर्न नेपालका शासक दलहरू लागेको देखिन्छ । जनतालाई अनेक विवादमा अल्झाई राजनीतिक विषयबाट टाढै राख्ने र आफ्नो सत्ता स्वार्थ पूरा गरिरहने मानसिकताले शासक दलहरू हाम्रो संशोधन प्रस्तावको विपक्षमा रहेको स्पष्ट हुन्छ ।

एक भारतीय लेखकले आफ्नो पुस्तकमा सन् २००६ मा ४० लाख भारतीय नागरिकले नेपालको नागरिकता लिन सफल भएको लेखेका छन् । नागरिकता खुला गर्दाका हरेक पटक ६०-८० प्रतिशत भारतीयले नेपाली नागरिकता प्राप्त गरेको तथ्याङ्क छ । भदौ ७ गते टीकापुरको घटनापछि भारतीय गृहमन्त्री राजनाथ सिंहले नेपालमा १ करोड भारतीय बस्छन् । उनीहरूको सुरक्षा भारत सरकारले गर्छ भनी बोलेका थिए । यी परिस्थितिको बीचमा नेपालको संविधानमा वंशजको नागरिकता प्राप्त गर्न आमा र बुवा दुवै वंशजको नेपाली नागरिक हुनुपर्ने मस्यौदा संविधानको प्रावधान हटाई 'र' को सट्टा 'वा' राखिएको छ । यसले विदेशी भाञ्जाभाञ्जीलाई नागरिकता दिन सजिलो बनाउने र कालान्तरमा देश फिजी हुने सम्भावना बढ्दो छ । आमाको नाममा नागरिकता लिन समस्या नपर्ने अवस्थामा पनि महिला अधिकारका नाममा संविधानमा 'र' को सट्टा 'वा' राख्न बाध्य पारिएका यो प्रावधानले हामी नेपालीकै अधिकार सुरक्षित हुनसक्छ कि सक्दैन ? सोच्नु आवश्यक छ ।

नेमकिपाले वंशजको नेपाली नागरिकता प्राप्त गर्न आमा र बुवा दुवै वंशजको नेपाली नागरिक हुनुपर्ने, नागरिकता समस्या समाधान गर्न नेपालको खुला सिमाना नियमित गर्नुपर्ने संशोधन प्रस्ताव राखेको थियो । त्यसैगरी अङ्गीकृत नेपाली नागरिकता प्राप्त गरेका नेपालीका सन्तानले वंशजको आधारमा नेपाली नागरिकता नपाउने र १६ वर्ष पुगेका नेपाली नागरिकलाई नागरिकताको साथै मतदानको अधिकार हुनुपर्ने हाम्रो संशोधन थियो । गैरआवासीय नेपालीलाई कुनै पनि किसिमको नागरिकता दिन नहुने हाम्रो संशोधन प्रस्ताव पनि संविधानमा राखिएन । देशको सार्वभौमिकता कायम राख्न ती संशोधनहरू सामावेश गर्नु आवश्यक थियो ।

देशको हितविरुद्ध विदेशीसँग सन्धि-सम्झौता गर्ने, भ्रष्टाचार गर्ने, मानव हत्या,

आगजनी तथा अन्य मानवताविरोधी गम्भीर अपराध गर्नेलाई मृत्युदण्डसमेतको सजाय दिनुपर्ने प्रावधान संविधानमा आफ्नै अनुहार हेरेर र सम्भेर शासक दलहरूले राख्न नमान्नु स्वाभाविक नै हो । विदेशी पूँजीको प्रभावबाट नेपाली सञ्चारमाध्यमलाई जोगाउन नेपाली नागरिकको स्वर, भाषा, चित्र, चलचित्र प्रस्तुत हुनुपर्ने र मादक पदार्थ, धुम्रपान, हल्का पेय पदार्थको विज्ञापन गर्न नपाइने हाम्रो प्रस्ताव संविधानमा समावेश गरिएन । नेपाली सञ्चारमा विदेशी पूँजी बढ्दो छ । यसले नेपालको स्वाधीनता र स्वतन्त्रतामा हस्तक्षेप हुँदै जानेतर्फ नेमकिपा सचेत छ । नेपाली सञ्चारमाध्यमलाई आफ्नै खुट्टामा उभ्याउने प्रावधान राख्न आगामी दिनमा नेमकिपाले सदाभै सशक्त भूमिका निभाउने नै छ ।

धारा २५ मा सम्पत्तिको हकमा रहेको सम्पत्ति आर्जन गर्ने, भोग गर्ने, बेचबिखन गर्ने, व्यावसायिक लाभ प्राप्त गर्ने र सम्पत्तिको अन्य कारोबारको प्रावधान कुनै पनि कोणले बहुमत गरिबीको रेखामुनि रहेका कामदार जनताको पक्षमा छैन । नेमकिपा नेपाली बहुमत काम गरी खाने जनताको हितको निमित्त नेपाली नागरिकको सम्पत्तिको सीमा निर्धारण र विदेशमा सम्पत्ति राख्न नपाउने तथा जमिनमा जोत्नेको हक कायम हुनुपर्ने प्रावधान संविधानमा लेखाउन संघर्षशील रह्यो । सम्पत्ति आर्जनको अस्वस्थ प्रतिस्पर्धा पूँजीवादी बन्दोबस्त नै हो । यद्यपि धारा ४१ नेपाल राज्यको परिभाषामा भएको समाजवादउन्मुख समाजको परिकल्पनालाई यस प्रावधानले धमिलो बनाइदिएको छ । समाजवादको अर्थ आर्थिक समानता, उत्पादनका मुख्य-मुख्य साधन र सेवा सामाजिकीकरण, व्यक्तित्व विकासमा समान अवसर हो ।

संविधानमा उल्लेखित रोजगारीको हकमा नागरिकलाई रोजगारीको हक हुने तथा रोजगारी छुनौट गर्न पाउने हकले राज्य पूर्णरुपमा नेपाली नागरिकलाई स्वदेशमै रोजगारीको बन्दोबस्त गर्नुपर्ने दायित्वबाट पन्छिएको स्पष्ट देखिन्छ । हामीले प्रत्येक नागरिकलाई योग्यता अनुसारको काम र कामअनुसारको पारिश्रमिक, रोजगारी उपलब्ध नहुँदासम्म जीवनयापनको लागि पुग्ने गरी बेरोजगार भत्ता दिनुपर्ने प्रावधान संविधानमा राख्नुपर्ने अडान कायम नै राख्यौं ।

आधारभूत तहसम्मको शिक्षा निःशुल्क अनिवार्य र माविसम्मको शिक्षा मात्र निःशुल्क रहेको यो संविधानको प्रावधान पनि धनीहरूकै पक्षमा देखिन्छ । सर्वसाधारण जनताको माग मावितहसम्म आफैले चुलोचौको गरी पढाउन सकिने, सरकारले त्यसभन्दा माथिको शिक्षाको जिम्मेवारी लिनुपर्ने भन्ने नै थियो । नेमकिपाले कक्षा १२ सम्म

निःशुल्क र अनिवार्य तथा उच्च शिक्षा निःशुल्क हुनुपर्ने प्रावधान राखी संविधान बनाउनुपर्नेमा जोड दिँदै आयो । साथै विदेशी विश्वविद्यालयको सम्बन्धनमा कलेजहरू खोल्न नपाउने बन्दोबस्त हुनुपर्ने प्रावधान राख्ने संशोधन पनि फिर्ता नलिने अडान राख्यौं ।

आधारभूत स्वास्थ्य सेवामात्र होइन सम्पूर्ण स्वास्थ्य सेवा निःशुल्क गर्ने प्रावधान संविधानमा राख्न आवश्यक थियो । सामान्य उपचार पनि नपाएर सर्वसाधारणले ज्यान गुमाउने र हाच्छिउँ आउँदा हुने खाने नेताहरू उपचारको लागि वा बहानामा विदेश जाने र सर्वसाधारण नेपाली विनाउपचार मर्नुपर्ने क्रम अबको नयाँ नेपालमा पनि जारी नै रहनेछ ।

संविधानको धारा ३४ को उपधारा ३ मा प्रत्येक श्रमिकलाई ट्रेड यूनियन खोल्ने, त्यसमा सहभागी हुने तथा सामूहिक सौदाबाजी गर्न पाउने हकले बाँकी रहेका सार्वजनिक उद्योग, कल-कारखाना थप धरासायी बनाउने निश्चित छ । सरकार र मन्त्रीपिच्छे आफ्ना कार्यकर्ता भर्ती केन्द्र बनाउने कामले पनि निरन्तरता पाउनेछ । सरकारी कोषबाट पारिश्रमिक र सुविधा पाउनेले सरकारको सहयोगी अंगको रुपमा रही सघाउनुपर्ने भएकोले ट्रेड यूनियन खोल्न नपाउने बन्दोबस्त संविधानमा गर्नु आवश्यक थियो । हाम्रो यो संशोधनलाई पनि बेवास्ता गरियो ।

प्रत्येक महिलालाई सुरक्षित मातृत्व र प्रजनन स्वास्थ्यसम्बन्धी हक, लैङ्गिक भेदभावविना समान वंशीय हक, सम्पत्ति तथा पारिवारिक मामिलामा दम्पतीको समान हक अनि राज्यका सबै निकायमा महिलालाई समानुपातिक समावेशी सिद्धान्तको आधारमा विशेष अवसर प्राप्त गर्ने हक जस्ता यो संविधानमा भएका महिलाको हकसम्बन्धी प्रावधानले गरिबीको रेखामुनि रहेका र बहुसंख्यक कामदार महिलालाई समेट्न शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारीलाई राज्यले आफ्नो दायित्वअन्तर्गत राख्नु आवश्यक थियो । अन्यथा यी प्रावधानहरू कामदार महिलाका निमित्त कागलाई बेल पाक्यो हर्ष न विस्मात हुने नै छ । नेमकिपाको तर्फबाट मैले कामदार महिलालाई सुत्केरी अधि १ महिना र पछि २ महिना तलब ज्यालासहित बिदा तथा सबै गर्भवती महिलालाई आवश्यक पौष्टिक आहार, सुविधा तथा आवश्यक आरामको व्यवस्था काम लगाउने सम्बन्धित क्षेत्रबाट गर्नुपर्ने, महिलालाई विदेशमा लगी बेच्ने, म्यानपावर कम्पनीको नाममा ठगी गर्ने, भुक्त्याएर गलत ठाउँमा विवाद गरिदिने, बलात्कारी, दाइजो वा दहेज र तिलकको नाममा हिंसा वा हत्या गर्नेबाट पीडितलाई क्षतिपूर्ति भराई पीडकलाई मृत्युदण्डसमेतको सजाय दिनुपर्ने र राज्यको प्रत्येक संरचनामा कामदार महिलाको जनसंख्याको अनुपातमा प्रतिनिधित्व गराउनु पर्ने

क्रमशः पृष्ठ ३ मा

नेपालको राजनैतिक सेरोफेरो

नेपालमा सबै पार्टीहरू त्यसबेला प्रतिबन्ध थिए । तर समाजमा पार्टीहरूको बाहुल्य थियो । विभिन्न पार्टीमा लागेका साथीहरू निस्वार्थरूपले जनताको सेवा गर्ने र आ-आफ्नो पार्टीका आदेशलाई सकेसम्म पालना गर्ने पक्षमै हुन्थ्यो । पार्टी पार्टी बीचमा पनि सैद्धान्तिक, बैचारिक र आचारण बारेमा पनि छलफल हुन्थ्यो । तत्कालिन मालेका साथीहरू भूपाली समूहबाट परिचित थिए । हाल उहाँहरू मध्य प्राय ने.क.पा एमालेसँग आबद्ध छन् । त्यसबेला उहाँहरूसँगको कुराकानीमा उक्त पार्टीका लडाकु संख्या एक लाख भएको दाबी गर्थ्यो । उक्त कुराले म आफू सारै खुशी भए । अब नेपालमा पनि छिमेकी देश चीनमा जस्तै छिटै जनवादी क्रान्ति हुन्छ र नेपाली जनताले पनि आफ्नो बुद्धि बिबेक प्रयोग गरी देशलाई सुदृढ समृद्ध बनाउन सकिन्छु भन्ने मनमा लाग्थ्यो । त्यसबेला चीनको जन संख्या ७५ करोड थिए । का. माओत्सेतुङ्गले ले क्रान्ति सुरु गर्दा उहाँसँग करिब २० हजार लाल सेना भएको मैले पढेको थिए । तुलनात्मक हिसाबमा उक्त एक लाखको संख्या प्रतिशतको आधार बाट हेर्ने हो भन्ने जनसंख्याको अनुपातमा धेरै ठूलो जमात हो । जसलाई नेपाली सेनाको तागतले हराउने सम्भावना धेरै न्यून छ । साथीहरूले दाबी गरे अनुसार जनवादी क्रान्तिको मार्गलाई कसैले रोक्न सक्दैन । तर उहाँहरूले जनवादी क्रान्ति गर्नु भएन या गर्न चाहने । चिनियाँ क्रान्तिको इतिहास हेर्नेले राम्ररी थाहा होला त्यहाँको जनवादी क्रान्ति का. माओत्सेतुङ्गले २० हजार सेनाबाट सुरु गर्‍यो र क्रान्ति सफल गरेको थियो । तर नेपालमा एक लाख कम्युनिस्ट सदस्य भएको पार्टीले कम्युनिष्ट आन्दोलनको सुरुवात गर्न सकेन । आजाद, ऋषि देवकोटा, रत्न कुमार बान्तवा, आदि धेरै नाम चलेका लडाकुहरू भनेर साथीहरूले चिनाउथे त्यसबेला । ति योद्धाहरूलाई निरंकुश पञ्चायत व्यवस्थाले हत्या गरेको आरोप तत्कालिन मालेका साथीहरूले लगाउने गर्थ्यो । तर बजारमा अर्कै हल्ला थियो । पार्टी मिटिङ्गमा

मतभेद सुरु भएपछि मिटिङ्गबाट फर्केर साथीकै घरमा बास बस्दा राती पक्राउमा परेको त्यस निकट पक्षको दाबी छ । जेभए पनि उहाँहरूलाई हत्या गरियो वा गराईयो त्यससँग सम्बन्धित निकायले थाहा होला । माले संगठन भारतको नक्सालवादी आन्दोलनबाट प्रभावित भएर जन्म भएको हो । देखिने गरेर उहाँहरूको गतिविधि भूपामा धर्म प्रसाद ढकालको हत्या प्रकरण बाट सुरु भयो । फलस्वरूप त्यस बेलाका नेता मोहन चन्द्र अधिकारी लगायत धेरै कार्यकर्ताहरू जेलमा परे । धेरै वर्ष जेलमा पर्नु भएका मोहन चन्द्र अधिकारीलाई ने पालको नेल्सन मण्डेला नामाकरण पनि गरियो । जेलजीवनमा उहाँलाई जेलमानै छाडेर कार्यकर्ताहरू जेल तोडेर भागेको कुरा त्यसबेला सुनिएकै हो । यस कुरालाई लिएर पार्टी भित्रैबाट विरोधको आवाज पनि निस्किएको थियो । राजनैतिक इतिहासलाई केलाएर हेर्ने जो सुकैले पनि थाहा छ । त्यसबेला माले संगठनको हिसाबमा आफूलाई ठूलो पार्टी भन्न रुचाउँछ । तर नेतृत्व पंक्तिको ढुलमुले नीतिले गर्दा नत नेपालमा जनवादी क्रान्ति भयो नत नीतिगत रूपले जनतालाई सहि गति दिन सक्‍यो । २०३६ सालको जनमत संग्रहमा आफ्नो पक्षमा प्रचार गर्ने समय भएसम्म बहिस्कारको नारा दिएर प्रचारको समय सीमा नाघेपछि बहुदलको पक्षमा भोट खसाल्ने वक्तव्य दिए । जस्को कुनै मूल्य भएन । जे भए पनि पञ्चायत व्यवस्थाले इच्छाए जस्तै परिणम ल्याउन सघाए । तत्पश्चात् राष्ट्रिय पञ्चायतको संसदीय चुनावमा पञ्चायती व्यवस्थालाई बदनाम गर्ने नाममा दरबारकै हिमायतीहरूलाई जिताउन मद्दत गर्‍यो ।

नेपाली कांग्रेसका धेरै साथीहरूले पनि समाजवादको कुराहरू गर्थे । एकजना साथीसँग नेपाली कांग्रेसको समाजवाद बारे जिज्ञासा राख्दा समाजवाद भनेको हरेक परिवारमा दूध खानलाई एउटा गाई होस् । बस्नलाई एउटा सानो घर होस् । तरकारी खान एउटा करेसा बारी होस् । खानलाई दैनिक काम होस् । खानकै लागि

जनतालाई दुःख नहोस् । नेपाली कांग्रेसको समाजवादको न्यूनतम बटमलाईन यही हो । यति कुरा सुनेपछि म सारै प्रशन्न भएँ गरिव मुलुकको जनतालाई सुरुको समयमा यति आडभरोसा भए देशलाई प्रगतिको पथमा अधि बढाउन धेरै मद्दत पुग्थ्यो । २०४८ सालदेखि नेपालमा नेपाली कांग्रेसले सरकार चलाए । पछि मिलिजुलि सरकार चलाए । हालसम्मको अबधीमा नेपाली कांग्रेसले धेरै पटक र लामो सरकार चलाए तर उहाँहरूको समाजवाद अहिलेसम्म नेपाली जनताले नत देख्न पाए नत पार्टीका नेताहरूले उचारण समेत गरे । नेपाली कांग्रेसले यात समाजवादलाई बेचेर खाए या मलाई बखान गर्ने साथीले मलाई छाडेर कार्यकर्ताहरू जेल तोडेर भागेको कुरा त्यसबेला सुनिएकै हो । यस कुरालाई लिएर पार्टी भित्रैबाट विरोधको आवाज पनि निस्किएको थियो । राजनैतिक इतिहासलाई केलाएर हेर्ने जो सुकैले पनि थाहा छ । त्यसबेला माले संगठनको हिसाबमा आफूलाई ठूलो पार्टी भन्न रुचाउँछ । तर नेतृत्व पंक्तिको ढुलमुले नीतिले गर्दा नत नेपालमा जनवादी क्रान्ति भयो नत नीतिगत रूपले जनतालाई सहि गति दिन सक्‍यो । २०३६ सालको जनमत संग्रहमा आफ्नो पक्षमा प्रचार गर्ने समय भएसम्म बहिस्कारको नारा दिएर प्रचारको समय सीमा नाघेपछि बहुदलको पक्षमा भोट खसाल्ने वक्तव्य दिए । जस्को कुनै मूल्य भएन । जे भए पनि पञ्चायत व्यवस्थाले इच्छाए जस्तै परिणम ल्याउन सघाए । तत्पश्चात् राष्ट्रिय पञ्चायतको संसदीय चुनावमा पञ्चायती व्यवस्थालाई बदनाम गर्ने नाममा दरबारकै हिमायतीहरूलाई जिताउन मद्दत गर्‍यो ।

नेपाली कांग्रेसका धेरै साथीहरूले पनि समाजवादको कुराहरू गर्थे । एकजना साथीसँग नेपाली कांग्रेसको समाजवाद बारे जिज्ञासा राख्दा समाजवाद भनेको हरेक परिवारमा दूध खानलाई एउटा गाई होस् । बस्नलाई एउटा सानो घर होस् । तरकारी खान एउटा करेसा बारी होस् । खानलाई दैनिक काम होस् । खानकै लागि

श्रीकृष्ण महर्जन पूर्व उपसचिव (सूचना तथा संचार मन्त्रालय)

गर्ने घोषणासँगै संसद सदस्य त्यागेर गयो । १० वर्षे जनयुद्धको दौरानमा धेरै धनजनको क्षति नेपालले व्यहोर्‍यो । तर त्यस्को ठीक दश वर्षपछि भारतीय भूमिमा भारतीय अधिकारीहरूलाई साक्षी राखेर १२ बुँदे सहमति गर्दै नेपाल भित्रियो । जस्मा भंग गरेको संसदलाई पुनर्स्थापना गराई ८४ संसद सदस्य संख्या आफ्नो स्थान सुरक्षित गरेर उनकै भाषामा कुकुरको मासु आफैले बेच्न आयो र बेच्न पलक्‍यो । २०६४ सालको संविधान सभामा आफ्नो बहुमतको सरकार भएर पनि आफ्नै एजेण्डा भनेर दाबी गरेको संविधानसभाले संविधान दिन सकेन । बरु आफू प्रधानमन्त्री भएको १०० दिन नपुग्दै भारत भ्रमणमा १० वर्षे जनयुद्धमा ८ वर्ष ६ महिना आफू भारतमै रहेको खुलासा गरी स्वामी भक्त देखाएर नुनको गुण तिरे । जस्ले गर्दा नेपालको १० वर्षे जनयुद्ध कस्ले गराएको हो स्पष्ट गरी दियो बुझ्नेलाई यही काफी छ । नेपालको जनयुद्ध भनिएको १० वर्षमा धेरै उतार चढाउ भए नेपालमा । आफ्नो मुक्ति हुने नाममा धेरै जनधनको क्षति गरिब र सानो देश नेपालले व्यहोर्‍यो । ती आन्दोलनहरू केवल दुई चार जना सामन्तीसोचले ग्रस्त नेताहरूले आफ्नो स्वार्थ पुरा गर्न धेरैलाई बलिदानमा टुङ्ग्यायो । जस्को प्रभाव अहिलेसम्म रहिरह्यो । मेरो मूल्याङ्कन यहि छ । कथित युद्धकालमा आफ्नो निहित स्वार्थको लागि धेरै धेरै अघोगतिको बीउहरू रोपिए तामाङ्गको बस्तीमा तामसालिङ्ग, थारुको बस्तीमा थारुवान, मगराथ, तमूवान, लिम्बुवान, भोजपुरा, नेवा, आदि धेरै राज्यहरू आफ्नो खल्लीको पैसा बाँढे जस्तो सबैलाई उधारो बाँढ्दै हिँडे माओवादी नेताहरूले । मैले अध्ययन गरेको कम्युनिष्ट विचारमा कहिँ कतै जातीय राज्यको कुरा भन्दा बर्गीय राज्य र वर्गसंघर्षलाई

कर्तव्यनिष्ठ रहने, देशद्रोही र जनद्रोहीबारे राज्यलाई सूचना दिने, देशको विभिन्न भाषा, कला, साहित्य र संस्कृतिलाई आदर गर्ने, देशको भू-अखण्डता र सीमा सुरक्षाको निम्ति स्वयम्सेवक हुन सदा तत्पर रहने, श्रमको सम्मान गर्ने, सरकारी कर्मचारीले हप्ताको एकदिन शारीरिक श्रम गर्नेलगायतका नागरिकका कर्तव्यमा थप गर्ने संशोधन राख्यौ ।

नेका, एमाले र एमाओवादीले साभ्ना दस्तावेजको संविधान भनेपनि तीन दलले निर्वाचनको बेला जनतालाई दिएका साभ्ना प्रतिबद्धताहरू संविधानमा समावेश गरेका छैनन् । यसले पूँजीवादी बन्दोबस्तमा पूँजीवादी पार्टीहरूले जनताको हितमा काम नगर्ने पुनः स्पष्ट भएको छ ।

(नेपालको संविधान- २०७२ बारे

प्राथमिकता दिएको पाए। कुनै पनि बिउ रोपिँदा त्यसको प्रतिफल तुरुन्त पाउँदैन धेरै समयसम्म पर्खनुपर्छ । पहिले रोपेको बिउको फल अहिले पाक्दै छ । परिणाम थरुहत, तराई, लिम्बुवान जस्ता क्षेत्रहरूमा राज्यको माग गर्दै आन्दोलनहरू चर्कदै छ । नेवा राज्यको माग गर्दै काठमाडौँ का बासिन्दाले आन्दोलनको तयारी गर्दै छ भन्ने समाचारहरू प्रकाशमा आएको छ । अब कुनकुन राज्य कस-कसलाई दिने । त्यस्को जिम्मा, राज्य बाँढ्दै हिँडेको माओवादीले लिनुपर्छ भने मेरो ठम्याई हो । राज्यको माग गर्ने जो कोहि समुदायले राज्य बाँढ्नेसँग माग्नु नितान्त जरुरत छ । माओवादीले कहाँबाट दिने कसरी दिने त्यो उस्को जिम्मा हो । अरु दलले जिम्मा लिन सक्दैन । मेरो अफिसमा मिल्ने एक साथीले मलाई कुरै कुरोमा मलाई सुनाउनु भयो डा. भट्टराई कहिल्यै कम्युनिष्ट हुन सक्दैन । मलाई धेरै जिज्ञासा भयो र कारण सोधें ? जवाफमा उहाँको भनाई यस्तो थियो । संसारको कुनै स्थानको व्यक्ति नेहरू विश्वविद्यालयमा पढ्ने कहिल्यै कम्युनिष्ट भएको उदाहरण छैन र यो हुन सक्तैन । मैले यस विषयमा थाहा नभएकोले म मौन बसें । उहाँ नेपाली कांग्रेसको समर्थक रहेछ । कालान्तरमा ती कुरा सत्य साबित भएको मैले महशुस गरेँ । माओवादीको बहुमत प्राप्त सरकारमा डा. भट्टराईले अर्थ मन्त्रीको जिम्मेवारी लिनु भयो । आफ्नो सम्पत्ति विवरण सरकार समक्ष पेश गरेर सरकारी आय बुझाएमा सो सम्पत्ति वैध हुने घोषणा गर्‍यो । फल स्वरुप आफ्नो समूहले बैंकमा लुटपात गरेको, धम्काएर असुल गरेको सबै सम्पत्तिलाई वैध गरायो । मलाई त्यस साथीले भनेको कुरालाई विश्वास गर्न बाध्य पाय्‍यो । त्यस्तै उहाँले प्रधानमन्त्रीको कार्यभार

सम्हाल्दा PPP अर्थात् Public Private Partner को अवधारणा ल्याएर बाक्री भएको एउटा खानेपानी संस्था पनि उहाँकै धर्मपत्नी हिसिलाले विदेशीलाई सुम्पियो । अब म यस्को निचोड पाठक सामू फैसला गर्न अनुरोध गर्दछु । अहिलेको परिणाम राजनैतिक नेताहरूले समस्या समाधान गर्नु भन्दा पन्छाउने प्रवृत्ति र तत्काल भारा तार्नको लागि हुने नहुने जे पनि सम्झौता गर्दै हिँडे । तर पुरा कहिल्यै नगर्ने सरकारको लाचारिपन हो । यो लेख लेख्दा लेख्दै भारतीय प्रधानमन्त्रीको विशेष दूतको रुपमा नेपाल भ्रमणमा हिँडेका विदेश सचिव तालिका अनुसार फिर्ता भैसकेको होला । विभिन्न नेताहरूको भेटवार्ताको क्रममा नेपाल टिभि मा देखाएको दृश्यमा मलिनो अनुहारमा देखा परेको छ । समाचार अनुसार नेपालको विदेश मामिलाको कुनै पनि निकायलाई वार्तामा सम्मिलित गराएको थिएन । यो समाचारले अझ पनि नेताहरूले मुलुक भन्दा आफू सर्वोपरी साबित गर्न खाजेको आभाष दिलाएको छ । नेपालको संविधान २०७२ संविधान सभाको बहुमतले पारित गरी राष्ट्रपति रामवरण यादवले घोषणा गरिसकेको अवस्था छ । यस ऐतिहासिक महत्त्वलाई राजनैतिक दलका नेताहरूले कसरी ग्रहण गर्छु आउँदो दिनहरू तिनीहरूको व्यवहारले देखाउने छ । तर भारतीय सरकार पक्षले अघोषित रुपमा नेपाललाई नाकाबन्दी गर्ने कुरादेखि लिएर विभिन्न तवरले नेपालमा दबाव दिने अभिव्यक्ति दिएर विश्वसामु आफैलाई बदनाम गर्ने काम गरेको छ ।

यो संविधानले.....

प्रावधान राख्न आफ्नो संशोधन पेश गरेकी थिएँ । यी प्रावधानहरू संविधानमा राख्न अस्वीकार गर्नेहरू कामदार महिलाविरोधी सावित भए भन्दा दुईमत नहोला ।

हामीले बालबालिका र जेष्ठ नागरिकको जिम्मेवारी राज्यको पनि हुनुपर्ने हाम्रो मतलाई संविधानमा उल्लेख गराउन संशोधन राखेका थियौँ । प्रत्येक गाविस र नपाका वडामा निःशुल्क शिशुश्याहार केन्द्र र बालोद्यानको बन्दोबस्त अनि कोही र केही नभएका ज्येष्ठ नागरिकको लागि निःशुल्क आदर निकेतन तथा निर्वाह भत्ताको बन्दोबस्त हुनुपर्ने अडान कायम नै छ ।

एकाइसौं शताब्दीमा दलित भनी हेलाहोचो गर्न नपाइने,

गर्नेलाई जेल सजाय दिनुपर्ने र दलितको हकको धारा ४० लाई आर्थिक रूपले विपन्न वर्गको हक राख्नुपर्ने हाम्रो संशोधन थियो । आर्थिक रूपले विपन्न बाहुन, क्षेत्री वा अन्य समुदायका एक व्यक्ति हुने खाने दलित समुदायको कुनै व्यक्तिको घरमा एक छाक जोहो गर्न श्रम गरिरहेको समाजको यथार्थ पनि छ ।

सामाजिक न्याय भनेको बाघ र बाखालाई एकै खोरमा थुन्नु होइन । यसको लागि आर्थिक रूपले पछाडि परेका वर्गलाई जनसंख्याको अनुपातमा राज्यको संरचना तथा सार्वजनिक सेवामा सहभागिताको हक हुनुपर्ने र उत्पादनका मुख्य-मुख्य साधन र सेवा समाजिकीकरण गर्नुपर्ने प्रावधान नया संविधानमा राख्ने संशोधन पनि हामीले फिर्ता नलिने

अडान राख्यौ ।

राष्ट्रप्रति निष्ठावान हुँदै राष्ट्रियता, सार्वभौमिकता र भू-अखण्डताको रक्षा गर्नु तथा सार्वजनिक सम्पत्तिको सुरक्षा गर्नुलाई नागरिकको कर्तव्यमा राखिएको संविधानको धारा ४८ अपुरो छ । किनकि यसको निमित्त संविधानमा देशको क्षेत्रफल तोक्ने र खुला सीमा नियमित गर्ने उल्लेख हुनु पर्दथ्यो । शासक दलहरू सिंहदरवारमा सत्ता लुछाचुँडीमा लाग्ने र सर्वसाधारण जनतालाई देशको सीमा सुरक्षाको नाममा बलिदानी दिन लगाउने प्रावधान भएको संविधानले विदेशीकै हित गर्नेछ ।

हामीले हरेक नेपाली नागरिकले देशको स्वतन्त्रता, स्वाधीनता र सार्वभौमिकतालाई ‘आँखाको नानी’ भैं जोगाउन

कर्तव्यनिष्ठ रहने, देशद्रोही र जनद्रोहीबारे राज्यलाई सूचना दिने, देशको विभिन्न भाषा, कला, साहित्य र संस्कृतिलाई आदर गर्ने, देशको भू-अखण्डता र सीमा सुरक्षाको निम्ति स्वयम्सेवक हुन सदा तत्पर रहने, श्रमको सम्मान गर्ने, सरकारी कर्मचारीले हप्ताको एकदिन शारीरिक श्रम गर्नेलगायतका नागरिकका कर्तव्यमा थप गर्ने संशोधन राख्यौ ।

नेका, एमाले र एमाओवादीले साभ्ना दस्तावेजको संविधान भनेपनि तीन दलले निर्वाचनको बेला जनतालाई दिएका साभ्ना प्रतिबद्धताहरू संविधानमा समावेश गरेका छैनन् । यसले पूँजीवादी बन्दोबस्तमा पूँजीवादी पार्टीहरूले जनताको हितमा काम नगर्ने पुनः स्पष्ट भएको छ ।

(नेपालको संविधान- २०७२ बारे

नेपाल मजदुर किसान पार्टीले असोज ४ गते भक्तपुर दत्तात्रयमा आयोजना गरेको जनसभामा

नेमकिपाका सांसद अनुराधा थापामगरद्वारा व्यक्त मन्तव्य - सम्पादक)

कीर्ति मिनी मार्केट शनिबार उदघाटन हुने

कीर्तिपुर नगरपालिका वडा नं. ३ स्थित टाउनप्लानिङ्गमा कीर्तिपुरमै पहिलो संचालन हुने कीर्ति मिनी मार्केट भोलि ९ गते शनिबारबाट विधिवत शुभारम्भ हुने भएको छ ।

सो दिन विहान ९ बजे कीर्ति मिनी मार्केटका संस्थापकहरूद्वारा संयुक्त रूपले शान्तिका प्रतिक परेवा उडाएर विधिवत उद्घाटन गरिने कार्यक्रम रहेको छ ।

कीर्ति मिनी मार्केटमा २२ वटा पसलहरूबाट घरायसी

दैनिक उपभोग्य सामग्रीहरू खरिद गर्न सकिनेछ ।

उद्घाटनको समयमा स्वच्छ वातावरण, खुला पार्कसहित पसल अवलोकन गर्न र सामान सस्तो मूल्यमा खरिद गरी फाइदा लिन समेत सम्पूर्ण उपभोक्ता र कीर्तिपुरवासीलाई मार्केट संचालकहरूले अनुरोध गरेको छ ।

हार्दिक श्रद्धाञ्जली

जन्मः
वि.सं. १९९० बैशाख

स्वर्गारोहणः
वि.सं. २०७२/०६/०४

स्व. धनमाया महर्जन

यस विचा गुठीका सदस्य श्री महेश राम महर्जनको ममतामयी आमा
की.न.पा वडा नं. ९ पाँगा, शहिदपथ निवासी
श्रीमती धनमाया महर्जनको असामयिक निधन हुनु भएकोले
मृतात्माको चीर शान्तिको कामना गर्दै
हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछौं ।
साथै यस शोकको घडीमा शोक सन्तप्त परिवारले धैर्य धारण गर्ने शक्ति
प्रदान होस् भनी समवेदना व्यक्त गर्दछौं ।

पाँगा.....

विकास विरोधी कोही हुँदैन तर यो केन्द्रको कार्यक्रम साभा कार्यक्रम भएकोले मेरो र तेरो भन्ने भावना त्यागनुपर्दछ भन्नुभयो । पाँगामा हिजोपनि पाँगा विकास समाज बनेतापनि निष्क्रिय भयो, PCC छ सबैबाट शिक्षा लिनुपर्दछ । , ने पाली काग्रे सका पुकार महर्जनले पाँगा विकास सरोकार केन्द्र गठनले पाँगाको विकासमा थप मद्दत गर्नसक्छ । पाँगाको अहिलेको समस्या भनेको लालपुर्जा प्राप्त गर्ने काम पनि हो त्यसको लागि सभासद् राजन केसी नियमित लाग्नुभएको छ । २१ सालको नापी र अहिलेको नापीमा केही समस्या भएको छ, त्यो कार्य पनि समाधान गर्न जरुरी छ भन्नुभयो ।

एमओवादीका दिलीप महर्जनले पाँगा विकास सरोकार केन्द्रले सबैलाई समेट्नु जरुरी छ । हिजो पाँगाको राज्य संचालन गुठीले गरेको थियो अब पनि गुठीहरूले नै राज्यको भार बोक्नु पर्दछ भन्नुभयो ।

त्यसैगरी महिला प्रतिनिधिबाट विना महर्जनले सबै राजनैतिक दलहरू एक जुट भएर पाँगाको विकासमा एकै ठाउँमा आउनु राम्रो पक्ष हो भन्नुभयो । माओवादीका विष्णु महर्जनले पाँगा विकास सरोकार केन्द्र निष्पक्ष विकास गर्ने केन्द्र हो । विगतमा बनेका पाँगा विकास समाज सफ्टवेयरको जस्तो मात्र भयो, हार्डीडक्स जस्तो काम गर्नु पर्दथ्यो । शिक्षक र दिउखेल विचा गुठीका अध्यक्ष रामचन्द्र महर्जनले सरोकार केन्द्र मार्फत जनचेतना दिनुपर्ने,

परामर्श कार्यक्रम गरी सचेत पार्नुपर्ने बताउनुभयो । कार्यक्रममा विनोद महर्जन, शिशिर महर्जन , एमालेका रामकृष्ण दुवाल , महिला प्रतिनिधि विना महर्जन, जेष्ठ

नागरिकबाट बद्रीलाल महर्जन, वैकुण्ठ महर्जन, गोविन्द महर्जन, विश्वजित महर्जनलगायतले बोल्नु भएको थियो । सभा कार्यक्रमका संयोजक प्रशान्त महर्जनको अध्यक्षतामा भएको थियो ।

साहित्य स्तम्भ

कविता

- शुक्रसागर श्रेष्ठ
कीर्तिपुर

सुवास तिमी सुवास !

सुवास तिमी सुवास बन्यौ
देशकै निम्ति सुवास ।
काम गरी सुवा बन्यौ
मेहनत गरी सुवास ॥

जम्नी तिमी नेपालमा
साँच्चै छुन्यौ सुवास ।
दुर्गन्धलाई फेली तिमी
बन्यौ साँच्चै सुवास ॥

रातो-दिन साँझ-विहान
घोट्यौ तिमी सुवास ।
साँच्चै देशमा छुन्यौ तिम्ले
हाम्रै निम्ति सुवास ॥

मेहनत तिम्रो जाँगर तिम्रो
चेतनामै सुवास ।
तिमी विना संविधाननै
के पाउँथ्यो र सुवास ॥

कर्ता बन्यौ नेपालको
छुन्यौ देशमा सुवास ।
तिम्रो काममा छु है सुवास
तिमी रै छौ सुवास ॥

सुवास तिमी सुवास हौ
देशकै निम्ति सुवास !!!

शहिदपथ विचा गुठी

पाँगा, कीनपा वडा नं. ९

हार्दिक समवेदना

स्व. हरिशरण महर्जन

जन्मः वि.सं. २००८/०२/१७
स्वर्गारोहणः वि.सं. २०७२/०३/१०

स्व. विद्यानन्द जोशी

जन्मः वि.सं. २००६/०३/११
स्वर्गारोहणः वि.सं. २०७२/०५/१२

स्व. पञ्चु महर्जन

जन्मः वि.सं. २०००
स्वर्गारोहणः वि.सं. २०७२/०२/२१

यस कीर्तिपुर यातायात सेवा कम्पनी लिमिटेडका संस्थापक शेयरधनी तथा सञ्चालक समितिका
पूर्व अध्यक्ष एवं सल्लाहकार **स्व. हरिशरण महर्जन**, शेयरधनी तथा सञ्चालक समितिका
पूर्व सदस्य एवं सल्लाहकार **स्व. विद्यानन्द जोशी** र शेयरधनी तथा सञ्चालक समितिका
पूर्व सदस्य **स्व. पञ्चु महर्जन** हरू असामयिक निधन हुनु भएकोले

यस कम्पनी मर्माहित एवं स्तब्ध भएको छ ।

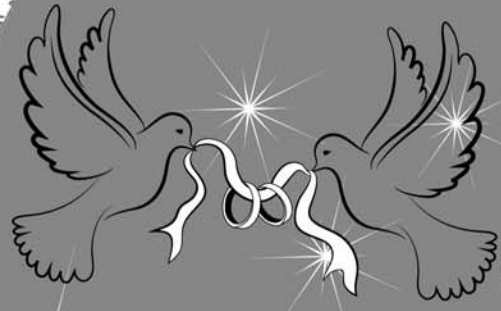
यस दुःखद् घडीमा मृतकहरूका आत्माको चीर शान्तिको कामना गर्दै शोकाकुल परिवारजनहरूमा
धैर्य धारण गर्न सक्ने शक्ति प्रदान गरुन् भनी भगवानसँग कामना गर्दै हार्दिक समवेदना व्यक्त गर्दछ ।

सिद्धिकुमार मानन्धर, अध्यक्ष एवं

कीर्तिपुर यातायात सेवा कम्पनी लि. परिवार

नयाँबजार, कीर्तिपुर-३

Wel Come to Grand Opening ceromony

मुलूकमा नयाँ संविधान आगमनको खुशि र उमंगका साथ देशको दिगो शान्तिको कामना गर्दै यहि असोज ९ गतेका दिन विहान ९ बजे यस कीर्ति मिनि मार्केटको बृहत उदघाटन हुने भएकोले तपाईं शुभचिन्तक, मित्रवर्ग र समस्त दाजुभाई तथा दिदी बहिनीहरुमा यसै सूचनालाई आधार मानि हार्दिक निमन्त्रणा गर्दछौं ।

कीर्ति मिनि मार्केट प्रा. लिं परिवार

ट्याङ्गलाफाँट, कीर्तिपुर-३, फोन: ९८५१०९३२४२, ९८४१३०१४८१, ९७५१०३३२५२

कीर्तिपुरको १२ वर्षे भैरव नाच (गथु प्याखँ) बारे पत्रकार सम्मेलन सम्पन्न: दशैमा प्रदर्शन गरिने

१२ वर्षमा एक पटक देखाइने कीर्तिपुरको भैरव नाच (गथु प्याखँ) को तयारी बारे असोज २ गते शनिबार कीर्तिपुरस्थित थाम्बहालमा एक पत्रकार सम्मेलन गरी जानकारी दिनुभयो ।

भैरव नाचका गुरु राजकुमार मालीले यो नाच ३८ दिनमा तयारी पुरा भएको जानकारी दिनुभयो । त्यसक्रममा वहाँले धेरै मेहनत गरेर सिकाएको १२ वर्षे भैरव नाच कीर्तिपुरमा ३ स्थानमा, ललितपुर र काठमाडौँका केही स्थानमा सम्पर्कमा आएमा देखाउनुपर्ने पनि जानकारी दिनुभयो ।

वहाँले बलय अर्थात् नाच सिकाउने ठाउँमा तीन पटक मुकुट नलगाई र देवढोकास्थित पीठमा ३ पटक मुकुण्डो नलगाई नाच देखाउने प्रचलन रहेको बताउनुभयो । त्यसपछि मात्र विजया दशमीको भोलिपल्ट टीकाको दिनदेखि नाच देखाउने चलन रहेको बताउनुभयो ।

अर्का गुरु सुर्जमान मालीले परापूर्वकालदेखि देखाउँदै आएको तरिकाले अहिलेपनि तयारी भएको जनाउनुभयो ।

भैरव नाच प्रचार समितिका संयोजक श्रीकृष्ण महर्जनले भैरव नाच माली जातिले जोगाएको छ, यसको संरक्षण-सम्बर्द्धन प्रचार हामी सबैले मिलेर गर्नुपर्ने बताउनुभयो ।

यो नाच कीर्तिपुरको नाचको रूपमा परिवर्तन गर्नुपर्ने

आवश्यकता औल्याउनुभयो । पत्रकारहरूलाई जानकारी गरेपछि बलयमा मुकुण्डो नलगाई पहिलो पटक नाच प्रदर्शन गरेको थियो ।

त्यसभन्दा अघि भेडा एउटा बली दिएको थियो भने पैमाय जातिले हाँस बली दिन विशेष पूजा गरी बलय ढोका खोलेको थियो । जहाँ भैरव नाच प्रदर्शन भयो ।

यो भैरव नाच कीर्तिपुरका माली जातिले मात्र नाचमा सहभागी हुँदै आएको छ ।

मध्यरातमा ल्यापटप चोरियो बोकेर आएको छुरी छाडियो

कीर्तिपुर क्षेत्रमा चोरको बिगबिगी बढेको छ । भूकम्पले त्रसित जनतालाई चोरको बढिने अर्को त्रसित बनाएको छ ।

मंगलबार विहान २:५५ बजे हतियारसहित छुरा लिएर आएका चोरले ल्यापटप र पर्स चोरेका छन् ।

शरण महर्जनको एक तल्ले घरको पछाडि टर्च बालेर आएपछि चोर होला भनेर हेर्दै ढोका खोले आउँदा अर्को चोर भागेको घरका कान्छा छोराको कौसीमा गई हेर्न जाँदासम्म आफ्नो कोठाको ल्यापटप गायब पारिसकेका थिए । ल्यापटप मात्र होइन ब्याग र पर्स समेत लग्न भ्याएका छन् भने भोला घरको कम्पाउण्डभित्र फालेर गएको परिवारले जनाए ।

खुदै आफ्नो आँखाले चोर आएको र भागेको देख्दा पनि 'चोर आयो' भनी कराउन नसक्दा आफ्नै घरको सामान चोरले चोर्न सफल भयो ।

पाँगामा भूकम्प पीडितको टहरामा समेत चोर्न भ्याएका छन् । आइतबार मात्र गःकेव कीनपा वडा नं. ११ मा मुकुन्दको टहराबाट तामाको गाथी र तामाको ३ वटा थाल दिउँसै चोरी भएको थियो ।

ढोकामा टाल्चा मारेपनि असावधानीबस झ्याल खुला राखेपछि त्यही झ्यालबाट ती

सामान चोरेका थिए । पाँगामा केही महिनादेखि एक तल्ला घर चढेर सुतेकै अवस्थामा ल्यापटप, मोबाइल फोन, आइ-प्याड जस्ता बहुमूल्य सामान चोरी भैरहेका छन् ।

चोरबाट सुरक्षा हुन अब गाउँबाट भोल्युन्टर खट्नुपर्ने यात प्रहरीको निगरानी बढाउनुपर्ने आवश्यकता छ ।

आफ्नो अधिकारको खोजी गर्दा अरूका अधिकार एवं प्रचलित नियम कानूनको पनि ख्याल गरौं ।

नेपाल सरकार
सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय
सूचना विभाग

“वडा दर्शै महोत्सव”

प्रथम कीर्तिपुर औद्योगिक, सांस्कृतिक, पर्यटन तथा व्यापार मेला २०७२
नयाँबजार, कीर्तिपुर

यही मिति २०७२/०६/१५ देखि २०७२/०६/३० सम्म
कीर्तिपुर नयाँबजारमा हुन गइरहेको
‘प्रथम कीर्तिपुर औद्योगिक, सांस्कृतिक,
पर्यटन तथा व्यापार मेला २०७२’
मध्यताका साथ सफल पारौं ।

मेलाका आकर्षणहरू:

- अटोमोबाइल प्रदर्शनी
- कृषि तथा हस्तकलाको प्रदर्शनी
- राष्ट्रिय तथा स्थानीय कलाकारहरूद्वारा हाँस्यन्यङ्ग तथा गायनको बेजोड प्रस्तुती
- राष्ट्रिय तथा स्थानीय खाना महोत्सव
- विभिन्न ब्राण्डका मोबाइल तथा इलेक्ट्रोनिक्स सामानको प्रदर्शनी
- बाल उद्यान
- लत्ता-कपडा तथा भाडाकुँडाको प्रदर्शनी
- गायन तथा नृत्य प्रतियोगिता
- सांस्कृतिक प्रदर्शनी
- न्यापार तथा पर्यटकीय प्रदर्शनी
- अन्य विविध

प्रवेश नि:शुल्क

प्रथम कीर्तिपुर औद्योगिक, सांस्कृतिक, पर्यटन तथा व्यापार मेला २०७२

आयोजक: औद्योगिक शान्ति नेपाल संस्था
आयोजक: नयाँबजार क्लव
मोबाइल नं.: ९८०३१५४२६८, ९८००५४५७०
९८५५०६४८५५, ९८०८९७९६९५
९८४९४८६९९२

स्टल व्यवस्थापन उप-समिति
संयोजक: राजकुमार खड्का
मो.नं.: ९८६००५३०१०
फोन नं.: ०१-४४८४४६७

यातायातले ५०० वटा परिचयपत्र वितरण

ज्येष्ठ नागरिकहरूले यातायात, स्वास्थ्य क्षेत्रमा ५० प्रतिशत छुट पाउनुपर्ने माग सहित २ वर्ष भन्दा बढी सडक आन्दोलनको सफल एक बुँदा हो यातायातमा ५० प्रतिशत छुट ।

देशभर लागू गर्न सरकारले आग्रह गरेअनुसार कीर्तिपुर यातायात सेवा क. लि.ले ज्येष्ठ नागरिकहरूको सुविधाको लागि परिचयपत्र समेत बनाइ दिए । परिचयपत्रको यद्यपी नेपाली नागरिकता प्रमाणपत्र राखेर बहुउद्देश्यीय कार्य समेत गरेको छ संस्थाले ।

बिहीबार सभामा ५०० जना कीर्तिपुर लगायत अन्य क्षेत्रकाले समेत परिचयपत्र लिई सकेका छन् ।

६० वर्ष उमेर पुगेका महिला र पुरुष ज्येष्ठ नागरिकले परिचयपत्र प्राप्त गरी यातायातमा ५० प्रतिशत सुविधा लिन ज्येष्ठ नागरिक सबैलाई परिचयपत्र

बनाउन आउन अनुरोध समेत गरेको छ । परिचयपत्र प्रष्ट गर्न एक प्रति फोटो र नागरिकताको प्रमाणपत्र पेश गर्नुपर्दछ ।

के तपाईं म्यूजिक सम्बन्धि तालिम लिन चाहनुहुन्छ ?
यदि चाहनुहुन्छ भने कीर्तिपुर-१७ नयाँबजार
राष्ट्रिय बाणिज्य बैंकको ठीक अगाडि
ताल तन्त्र आर्ट एण्ड म्यूजिक एकेडेमीमा
सम्पर्क राखी योग्य एवं व्यवसायीक कलाकार बन्ौं

प्रशिक्षण दिने विषयहरू

गायन/हार्मोनियम

गीतार

तबला/मादल/डि-जिम्बे

बाँसुरी

सांखी

भ्वाइलिन

आर्ट

नृत्य

विशेषताहरू :

- दक्ष एवं अनुभवी गुरुहरूबाट सैद्धान्तिक, व्यवहारिक एवं प्रयोगात्मक ज्ञान दिइने ।
- बालबालिकाहरूको लागि विशेष कक्षाहरू सञ्चालन गरिने ।
- संगीत तथा नृत्य प्रशिक्षकहरू उत्पादन गरिने ।
- +२ तथा आस्तको इलाहाबादबाट आस्ट्रिय संगीत तथा नृत्यमा परिक्षा दिने व्यवस्था मिलाइने ।
- सुटासुटै कक्षा कोठाहरूको व्यवस्था भएको

सम्पर्क फोन नं. ९८५१००७४०५, ९८५१०४५४८६